

Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunnan puheenjohtajien viesti budjettiriiheen: elinvoimaisen järjestö- ja vapaaehtoistoiminnan edellytyksistä on pidettävä kiinni

Pääministeri Petteri Orpon hallitus kokoontuu 19.–20.9.2023 neuvottelemaan valtion talousarviosta vuodelle 2024. Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta KANE¹ kiittää hallitusohjelman kirjauksista, joissa tunnustetaan järjestöjen merkitys koko yhteiskunnalle. Kansalaisyhteiskunta on demokratian peruskivi. Esimerkiksi järjestöjen kautta organisoitua vapaaehtoistyötä tarvitaan vaikeina aikoina, mutta tämä ei tapahdu ilman perusrahoitusta.

KANEn tavoitteena on, että parlamentaarisesti päätetystä rahoituksen tasosta pidetään kiinni vuoteen 2026 saakka, ja että järjestöjen julkinen rahoitus on jatkossakin ennakoitavaa ja pitkäjänteistä. Siksi budjettiriihessä tulee pitää huoli siitä, että järjestöjen toiminnan edellytyksiä ei romuteta.

– Olemme huolissamme leikkauksista, joita on kohdistumassa järjestöihin tällä hallituskaudella. Järjestöjen näkökulmasta on huolestuttavaa, jos hallituspuolueet ovat irrottautumassa parlamentaarisesta sovusta, jonka mukaan järjestöjen rahoitusta ei leikata. Tämä olisi erittäin lyhytnäköistä, harmittelee KANEn puheenjohtaja, Olympiakomitean toiminnanjohtaja **Taina Susiluoto**.

Kansalaisyhteiskunnan toimintakyky uhattuna

Hallitusohjelma lupaa leikkauksia eri sektoreille ja eri tahdissa. Ne tulevat näkymään eri järjestösektoreilla eri tavoin. Lisäksi on otettava huomioon yleinen kustannusten nousu, joka käytännössä jo nyt aiheuttaa järjestöille paineita sopeuttaa toimintaansa. Uhkana on, että hallituskauden loppuun mennessä järjestöjen ja kansalaisyhteiskunnan toimintakyky kyykkää dramaattisesti suhteutettuna järjestöjen toiminnan tarpeeseen yhteiskunnassa. Muutokset voivat myös lisätä järjestökentän ammattimaistumista ja polarisaatiota, jotka voimistuessaan voivat haastaa järjestölähtöisen toiminnan ydintä.

– Taloudellinen kokonaistilanne on heikko, ja heikossa suhdannetilanteessa leikkauksilla voi olla yllättäviä ja pitkäkestoisia sivu- ja kerrannaisvaikutuksia kaikille ihmisille, mutta erityisesti haavoittuville ihmisryhmille. Aiemmista vaikeista ajoista, kuten 1990-luvun alun lamasta, on otettava oppia. Olemme huolissamme, jos 1990-luvun laman virheitä toistetaan, toteaa KANEn varapuheenjohtaja, Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto VALLI ry:n toiminnanjohtaja **Virpi Dufva**.

Vapaaehtoistyö lisää tutkimusten mukaan hyvinvointia. Tuoreimman laskelman² mukaan vapaaehtoistyön arvo on vuosittain lähes 3,2 miljardia euroa, eli 1,3 prosenttia BKT:n arvosta.

Leikkausten vaikutukset arvioitava ja haitat minimoitava

Jos leikkaussuunnitelmien kanssa kuitenkin edetään, tulee hallituksen ennen leikkauspäätöksiä arvioida niiden kansalaisyhteiskuntaan kohdistuvat vaikutukset ja pyrkiä minimoimaan negatiiviset seuraukset.

---

¹ Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunnan (KANE) tarkoituksena on kansalaisyhteiskunnan ja viranomaisten välisen yhteistyön edistäminen. KANEn visiona 2022–2026 on autonominen ja elinvoimainen kansalaisyhteiskunta kaikille. Neuvottelukunta toimii oikeusministeriön yhteydessä.

² Kansalaisareena ry:n tiedote 25.5.2023. [Uusi laskelma: Hyvinvointia lisäävän vapaaehtoistyön arvo on Suomessa lähes 3,2 miljardia euroa vuosittain.](#)

Hallitusohjelmassa on eri järjestösektoreille erilaisia kirjauksia, joilla olisi mahdollista vahvistaa esimerkiksi kansalaisyhteiskunnan toimijoiden omaa varainkeruuta ja mahdollistaa järjestöjen mahdollisuus olla mukana esimerkiksi palveluntuotannossa.

– Odotamme kunnan kädenojennusta, jotta järjestöjen rahoituspohjaa saadaan laajennettua ja vahvistettua, kuten hallitus on ohjelmassaan luvannut. Järjestöjen toimintaa voisi vahvistaa muun muassa verotuksen keinoin, pohtii Susiluoto.

KANE tarjoaa hallitukselle, ministeriöille ja virkamiehille asiantuntemustaan kansalaisyhteiskuntaa koskevissa kysymyksissä ja esittää toiveen päästä mukaan suunnittelemaan hallitusohjelman kansalaisyhteiskuntaa koskevien kirjausten toimeenpanoa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. KANE pystyy kokoamaan koko järjestökentän ja kansalaisyhteiskunnan ääntä sekä tuomaan arvokasta tilannekuvaa, jotta päätöksiä tehdään viisaudella, ajantasaiseen tilannetietoon nojaten ja vaikutukset ymmärtäen.

Neuvottelukunnan puheenjohtaja Taina Susiluoto
Suomen Olympiakomitea ry

Neuvottelukunnan varapuheenjohtaja Virpi Dufva
Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto VALLI ry

Lisätietoa

[KANEn hallitusohjelmataavoitteet ja vastaukset hallitustunnustelijan kysymyksiin](#)

[Tietoa KANEn toiminnasta oikeusministeriön verkkosivuilla](#)